

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» РМҚ
Ақтөбе облысы бойынша филиалы

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНЬ

1 тоқсан 2026 ЖЫЛ

Ақтөбе, 2026 жыл

	МАЗМҰНЫ	Б.
	Алғысөз	3
1	Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Жауын-шашынның химиялық құрамы	9
4	Жер үсті суларының сапасы	10
5	Радиациялық жағдай	11
	1 қосымша	12
	2 қосымша	16
	3 қосымша	17

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісінде қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізу бойынша «Қазгидромет» РМК мамандандырылған бөлімшелері орындайтын жұмыстардың нәтижелері бойынша жасалады.

Бюллетень мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты Ақтөбе облысының аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы хабардар етуге арналған және Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау, ластану деңгейінің үздіксіз өзгеру тенденциясын ескеру үшін қажет.

Атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластанудың негізгі көздері

Аймақтағы ауаның ластану деңгейін негізінен ірі кәсіпорындар анықтайды: «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАқтөбе» ЖШС, «Ақтөбе ферроқорытпа зауыты» және ДКБК АҚ «ТҰК Казхром» филиалдары, «Интергаз Орталық Азия» АҚ, «Ақтөбе ӨЭМ» АҚ, «Ақтөбе ЖЭО» АҚ. Стационарлық көздерден шығарындылардың жалпы көлемінің ішінде ілеспе газды жағу шығарындыларының үлесі 11,67 мың тоннаны құрайды. Алау қондырғыларынан шығатын барлық шығарындылардың 97% -ы 3 мұнай мен газ өндіретін және қайта өңдейтін кәсіпорындардың үлесіне тиесілі: «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАқтөбе» ЖШС және «Аман Мұнай» ЖШС.

Сонымен қатар, жылжымалы көздерден шығатын газдар Ақтөбе облысындағы ауаны ластайтын негізгі заттардың бірі болып табылады.

2. Ақтөбе қаласының атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Ақтөбе қаласы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 6 бақылау бекетінде, оның ішінде 3 сынамананы қолмен іріктеу бекетінде және 3 Автоматты станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 14 көрсеткішке дейін анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) РМ-2,5 қалқыма бөлшектер; 3) РМ-10 қалқыма бөлшектер; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) күкіртті сутек; 9) формальдегид; 10) хром; 11) бензол; 12) этилбензол; 13) толуол; 14) ортоксилол.

2026 жылғы 1 тоқсандағы Ақтөбе облысының атмосфералық ауа сапасын мониторингілеу нәтижелері.

Ақтөбе қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың "көтеріңкі" деңгейі ретінде бағаланды, ол СИ=3,9 (көтеріңкі деңгей) бойынша және ЕЖҚ=4% (көтеріңкі деңгей) бойынша анықталды.

Хромтау қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың "көтеріңкі" деңгейі ретінде бағаланды, ол СИ=4,1 (көтеріңкі деңгей) бойынша және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәні анықталды.

Қандыағаш қаласында атмосфералық ауаның ластану деңгейі *көтеріңкі* деп бағаланды, ол СИ=2,9 (көтеріңкі деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәні анықталды.

Шұбаршы ауылында атмосфералық ауаның ластану деңгейі *жоғары* деп бағаланды, ол СИ=7,9 (жоғары деңгей) және ЕЖҚ=15% (көтеріңкі деңгей) бойынша мәні анықталды.

Кеңқияқ ауылында атмосфералық ауаның ластану деңгейі *көтеріңкі* деп бағаланды, ол СИ=1,6 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=4% (көтеріңкі деңгей) бойынша мәні анықталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асып кетуінің айқындылығы және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

1 - кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыры		Максималды бір реттік шоғыры		ЕҚ	Шектен жоғары шоғыр саны ШЖШ _{м.б.}		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.} асу еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Ақтөбе қ.								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,000	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-2,5	0,0014	0,0403	0,0015	0,0094	0,000	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-10	0,0015	0,0256	0,0017	0,0057	0,000	0	0	0
Күкірт диоксиді	0,0132	0,2640	0,2648	0,5296	0,000	0	0	0
Көміртек оксиді	0,5447	0,1816	10,7332	2,1466	0,020	4	0	0
Азот диоксиді	0,0525	1,3129	0,3707	1,8535	2,167	296	0	0
Азот оксиді	0,0268	0,4463	0,3488	0,8720	0,000	0	0	0
Күкіртсутек	0,0003		0,0311	3,8875	0,168	23	0	0
Формальдегид	0,0028	0,2751	0,0050	0,1000	0,000	0	0	0
Хром (+6)	0,0003	0,1969	0,0005		0,000	0	0	0
Бензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Этилбензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Толуол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Ортоксилол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Хромтау қ.								
Күкірт диоксиді	0,0020	0,0393	0,3090	0,6180	0,000	0	0	0
Көміртек оксиді	0,0349	0,0116	20,3949	4,0790	0,077	5	0	0
Азот диоксиді	0,0010	0,0242	0,0056	0,0280	0,000	0	0	0
Күкіртсутек	0,0010		0,0242	3,0250	0,015	1	0	0
Қандыағаш қ.								
Күкірт диоксиді	0,0109	0,2175	0,1817	0,3634	0,000	0	0	0
Көміртек оксиді	0,0068	0,0023	14,5392	2,9078	0,015	1	0	0
Азот диоксиді	0,1116	2,7911	0,2208	1,1040	0,108	7	0	0
Күкіртсутек	0,0016		0,0086	1,0750	0,062	4	0	0
Шұбаршы а.								
Күкірт диоксиді	0,1166	2,3320	2,5188	5,0376	2,407	156	1	0
Көміртек оксиді	0,0126	0,0042	3,1625	0,6325	0,000	0	0	0
Азот диоксиді	0,0491	1,2286	0,1996	0,9980	0,000	0	0	0
Күкіртсутек	0,0039		0,0630	7,8750	12,809	830	30	0
Кеңқияқ а.								
Күкірт диоксиді	0,0014	0,0287	0,1361	0,2722	0,000	0	0	0
Көміртек оксиді	0,3256	0,1085	7,9570	1,5914	0,015	1	0	0
Азот диоксиді	0,1306	3,2649	0,3044	1,5220	1,466	95	0	0

Ақтөбе қаласындағы эпизодтық бақылаулардың деректері бойынша ластаушы заттардың концентрациясы рұқсат етілген норма шегінде болды.

2 - кесте

Атмосфералық ауа сапасын эпизодтық өлшеу нәтижелері

Нүктенің атауы		Қалқыма бөлшектер (шаң)	Күкірттеу тек	Формаль дегид	Азот оксиді	Күкірт диоксиді	Азот диоксиді	Көміртек оксиді
Кирпичный а., №18 ОМ ауданы	мг/м ³	0,0031	0,0041	0,0051	0,0048	0,0057	0,0062	4,5212
	ШЖШ	0,0103	0,5125	0,1020	0,0120	0,0114	0,0310	0,9042
Ясный а., 41 разъезд, №41 мектеп – гимназиясының жанында	мг/м ³	0,0021	0,0033	0,0039	0,0033	0,0034	0,0035	2,0369
	ШЖШ	0,0070	0,4125	0,0780	0,0083	0,0068	0,0175	0,4074
Батыс 2 а. СШ №64	мг/м ³	0,0084	0,0044	0,0081	0,0054	0,0081	0,0054	2,7021
	ШЖШ	0,0280	0,5500	0,1620	0,0135	0,0162	0,0270	0,5404

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ) тіркелген жоқ.

*ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары және қабылданған шаралар туралы толығырақ ақпарат «Қазгидромет» РМК ресми сайтында «Экология» бөлімінде көрсетілген.

2026 жылдың 1 тоқсаны мен 2025 жылдың 1 тоқсанын салыстырғанда Ақтөбе облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі:

- өзгеріссіз — Ақтөбе қ., Хромтау қ., Қандыағаш қ., Шұбаршы а.;
- өзгеріс бар — Хромтау қ., Қандыағаш қ., Шұбаршы а.; Кеңқияқ а. (3-кесте).

Ақтөбе облысының ластану деңгейінің динамикасы (1 тоқсан 2025 – 2026 жж.)

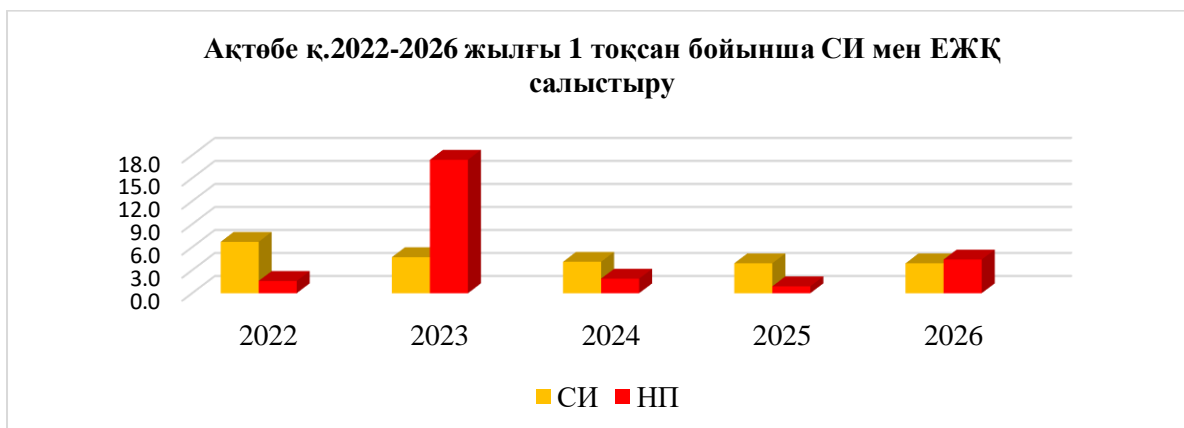
3 - кесте

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар - ШЖШ _{м.б.} асып кету жиілігі
	Наурыз 2025 ж.	Наурыз 2026 ж.	
Ақтөбе қ.	Көтеріңкі СИ=3,9 НП=1	Көтеріңкі СИ=3,9 НП=4	Көміртек оксиді (2,2 ШЖШ _{м.б.}), азот диоксиді (1,9 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (3,9 ШЖШ _{м.б.}).
Хромтау қ.	Төмен СИ=1,2 НП=0	Көтеріңкі СИ=4,1 НП=0	Көміртек оксиді (4,1 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (3,0 ШЖШ _{м.б.}).
Қандыағаш қ.	Төмен СИ=1,1 НП=0	Көтеріңкі СИ=2,9 НП=0	Көміртек оксиді (2,9 ШЖШ _{м.б.}), азот диоксиді (1,1 ШЖШ _{м.б.}) күкіртсутек (1,1 ШЖШ _{м.б.}).
Шұбаршы а.	Көтеріңкі СИ=7,6 НП=13	Жоғары СИ=7,9 НП=15	Күкірт диоксиді (5,0 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (7,9 ШЖШ _{м.б.}).

Кеңкияк а.	Өте жоғары СИ=12,8 НП=47	Көтеріңкі СИ=1,6 НП=4	Көміртек оксиді (1,6 ШЖШ _{м.б.}) азот диоксиді (1,5 ШЖШ _{м.б.})
-------------------	--------------------------------	-----------------------------	--

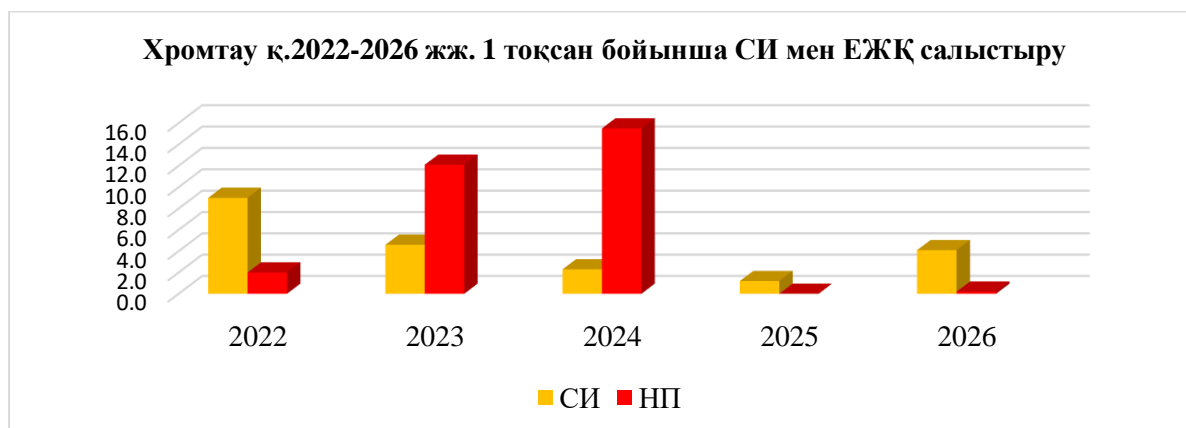
Қорытындылар:

Соңғы бес жыл ішінде 1 тоқсан бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

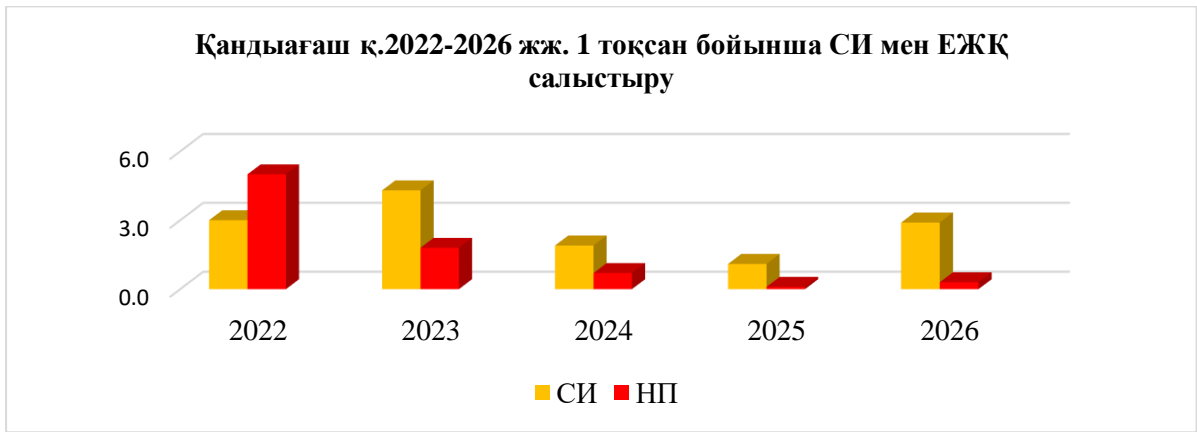
Кестеден көріп отырғанымыздай, 1 тоқсан бойынша 2022 жылы жоғары, 2023-2026 жж. ластанудың көтеріңкі деңгейі тіркелді. Атмосфералық ауаның ластануына күкіртсутек негізгі үлес қосады.

Хромтау қаласында соңғы бес жыл ішінде наурыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, 1 тоқсан бойынша 2022 жылы ластанудың жоғары, 2023, 2024 жж. көтеріңкі, 2025 ж. төмен, 2026 ж. көтеріңкі деңгейі тіркелді.

Қандыағаш қаласында соңғы бес жыл ішінде наурыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

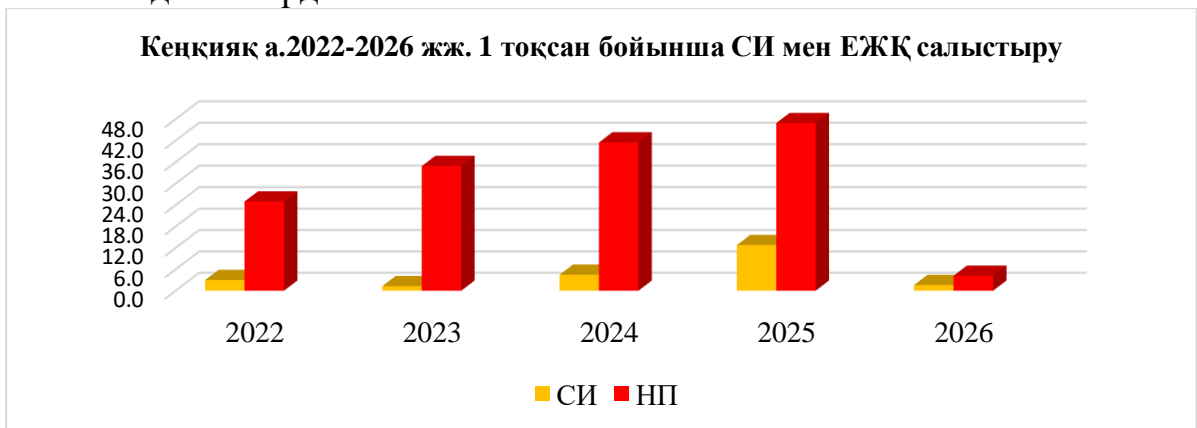
Кестеден көріп отырғанымыздай, 1 тоқсан бойынша 2022-2023 жж. ластанудың көтеріңкі, 2024-2025 жж. төмен, 2026 ж. көтеріңкі деңгейі тіркелді.

Шұбаршы ауылында соңғы бес жыл ішінде наурыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, 1 тоқсан бойынша 2022 ж. ластанудың көтеріңкі, 2023-2024 жж. жоғары, 2025 ж. көтеріңкі, 2026 ж. жоғары деңгейі тіркелді.

Кеңқияқ ауылында соңғы бес жыл ішінде 1 тоқсан бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, 1 тоқсан бойынша 2022 ж. ластанудың көтеріңкі, 2023-2024 жж. жоғары, 2025 ж. өте жоғары, 2026 ж. көтеріңкі деңгейі тіркелді.

Метеорологиялық жағдайлар

Тоқсанның басының көп бөлігінде жауын-шашынсыз ауа-райы байқалған кезде аймаққа антициклондар әсер етті. Кейбір күндері атмосфералық фронттардың өтуімен қар жауып, төменгі борандар байқалды. Бірінші және екінші онкүндіктің ортасында облыс бойынша желдің екпіні 15-тен 24 м/с-қа дейін байқалды.

Тоқсанның ортасында циклондар мен атмосфералық фронттардың әсерінен ауа-райы жағдайлары қалыптасты, бұл аралас фазада жекелеген күндері аз жауын-шашынның түсуін қамтамасыз етті. Бірінші және екінші онкүндіктің ортасы мен соңында облыс бойынша кей жерлерде көктайғақ байқалды, диаметрі 1-ден 7 мм-ге дейін. Бірінші, екінші онкүндіктің ортасы мен соңында, үшінші онкүндіктің басында облыстың кей жерлерінде 2000-нан 200 метрге дейінгі көріну қашықтығы бар төмен қарлы борандар байқалды.

Тоқсанның соңында ауа-райы жағдайлары циклондар мен атмосфералық фронттардың әсерінен қалыптасты, нәтижесінде күн сайын облыстың кей жерлерінде жауын-шашын мен аздаған жауын-шашын болды. Екінші және үшінші онкүндіктің ауа-райы негізінен антициклондармен және белгілі бір күндерде – атмосфералық фронттармен анықталды. Бірінші онкүндіктің екінші жартысында және екінші онкүндіктің басында облыстың кей жерлерінде 2000-нан 200 метрге дейінгі көріну қашықтығы бар төмен қарлы борандар байқалды.

2026 жылдың 1 тоқсанында ҚМЖ (қолайсыз метеорологиялық жағдайлар) саны 45 күнді құрады.

3. Ақтөбе облысының аумағындағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 6 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Аяқкүм, Жағабұлақ, Мұғалжар, Новороссийское, Шалқар) жаңбыр суының сынамасын алудан тұрды.

Жауын-шашындағы анықталған ластаушы заттардың концентрациясы шекті рұқсат етілген концентрациядан (ШРК) аспайды.

Тұнба үлгілерінде сульфаттар 20,28%, гидрокарбонаттар 34,64%, хлоридтер 10,35%, кальций иондары 16,37%, натрий иондары 5,68%, магний иондары 3,09% және калий иондары 1,98% басым болды.

Кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың сипаттамасы келтірілген.

4 - кесте

Жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіш	Метеостанциядағы ең аз концентрация	Метеостанциядағы ең жоғары концентрация
Жалпы минерализация	Жағабұлақ МС – 19,00 мг/дм ³	Аяқкүм МС – 137,38 мг/дм ³
Электрөткізгіштік	Жағабұлақ МС – 32,3	Аяқкүм МС – 224,1 мкСм/см
pH (сутегі көрсеткіші)	Жағабұлақ МС – 6,12	Аяқкүм МС – 7,40

Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO ₄)	Жағабұлақ МС – 4,60	Аяққұм МС – 21,00
Хлоридтер (Cl)	Жағабұлақ МС – 2,64	Мұғалжар МС – 11,46
Нитраттар (NO ₃)	Жағабұлақ МС – 0,69	Аяққұм МС – 7,24
Гидрокарбонаттар(НСО ₃)	Жағабұлақ МС – 5,53	Аяққұм МС – 58,92
Катиондар, мг/л		
Аммоний (NH ₄)	Ақтөбе МС - 0,81	Мұғалжар МС – 2,58
Натрий (Na)	Жағабұлақ МС – 1,48	Мұғалжар МС – 7,20
Калий (K)	Жағабұлақ МС – 0,55	Мұғалжар МС – 3,50
Магний (Mg)	Жағабұлақ МС – 0,50	Аяққұм МС – 3,47
Кальций (Ca)	Жағабұлақ МС – 1,96	Аяққұм МС – 25,49
Микроэлементтер, мкг/л		
Қорғасын (Pb)	Ақтөбе МС – 0,03	Жағабұлақ МС – 0,50
Мыс (Cu)	Ақтөбе МС – 1,12	Аяққұм МС – 2,56
Күшән (As)	Новороссийское МС – 0,18	Жағабұлақ МС – 0,43
Кадмий (Cd)	Новороссийское МС – 0,02	Аяққұм МС – 0,17

4. Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Ақтөбе облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау 5 су объектісінің (Елек, Қарғалы, Ембі, Темір, Ор өзендері) 12 тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының 42 физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (рН), еріген оттегі, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар.

Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Су объектілерінде судың сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі» (бұдан әрі - Бірыңғай жіктеме) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай жіктеме бойынша келесідей бағаланады:

3-кесте

су объектісінің атауы	су сапасының класы		параметрлері	өлш. бірл.	концентрация
	1-тоқсан 2025 жыл	1-тоқсан 2026 жыл			
Елек өзені	4 класс (ластанған)	4 класс (ластанған)	фенолдар	мг/л	0,0012
			хром(6+)	мг/л	0,058
Қарғалы өзені	4 класс (ластанған)	4 класс (ластанған)	фенолдар	мг/л	0,0013
Ембі өзені	4 класс (ластанған)	4 класс (ластанған)	фенолдар	мг/л	0,0013
Темір өзені	4 класс (ластанған)	4 класс (ластанған)	фенолдар	мг/л	0,0012
Ор өзені	4 класс (ластанған)	4 класс (ластанған)	фенолдар	мг/л	0,0012

Кестеден көріп отырғанымыздай 2026 жылдың 1-тоқсанымен салыстырғанда Елек, Қарғалы, Ембі, Темір, Ор өзендерінің жер-үсті су сапасы айтарлықтай өзгермеген.

Ақтөбе облысының су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар аммоний-фенолдар және хром(6+).

2026 жылдың 1-тоқсанда Ақтөбе облысының аумағында ЖЛ жағдайы тіркелмеді.

2 Қосымшада тұстамалар шегінде су объектілерінің сапасы бойынша ақпарат салыстырғанда

5. Радиациялық жағдай

Гамма сәулелену деңгейін бақылау Ақтөбе облысының аумағында күн сайын 7 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Новоалексеевка, Родниковка, Ойыл, Шалқар, Жағабұлақ) және атмосфераның жер үсті қабатының радиоактивті ластануын бақылау 3 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Шалқар) горизонтальді планшеттермен бес тәуліктік ауа сынамаларын алу жолымен жүзеге асырылды.

6 - кесте

Көрсеткіштердің шекті мәндері

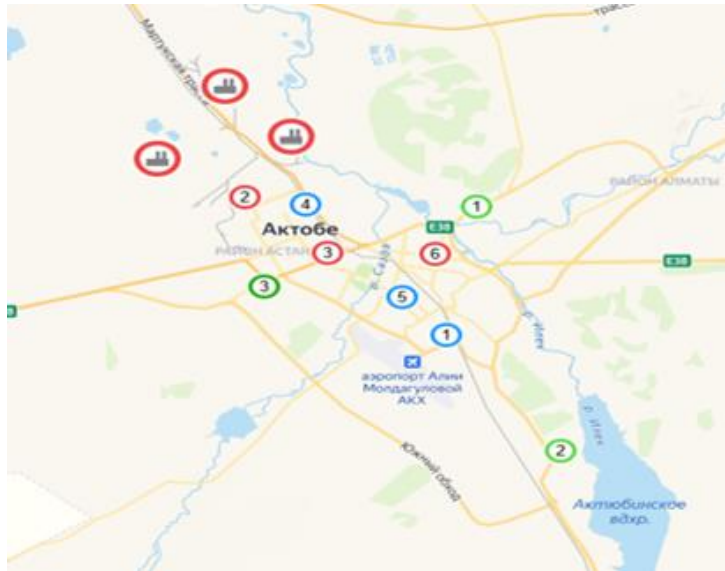
Көрсеткіш (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация
Гамма-фон (0,57 мкЗв/сағ)	0,19 мкЗв/сағ	0,03 мкЗв/сағ
Тығыздық (110 Бк/м ²)	3,0 Бк/м ²	1,1 Бк/м ²

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,11 мкЗв/сағ құрады және радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 1,9 Бк/м² құрады, бұл шекті рұқсат етілген шоғырдан аспады.

1 Қосымша

Астана қаласы бойынша бақылау бекеттерінің орналасқан жері және анықталатын қоспалар

Бекет номері	Бекеттің мекен-жайы	Сынама алу	Анықталатын қоспалар
№1	Авиақалашық 14, әуежай ауданы	Қол күшімен сынама алу	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот оксиді, азот диоксиді, формальдегид, хром, күкіртті сутек, бензол, этилбензол, толуол, ортоксилол.
№2	Белинский к-сі 5, Тұрғынқалашық ауданы		
№3	Ломоносов к-сі 7, ТЖ вокзалының ауданы		
№4	Рысқұлов к-сі, 4, Шанхай ауданы	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек PM-2,5 қалқыма бөлшектері, PM-10 қалқыма бөлшектері, көміртегі оксиді
№5	Есет батыр к-сі, 109		
№6	Жанқожа батыр к-сі, 89, Құрмыш ауданы		
№1	Кирпичный а., №18 ОМ ауданы	Жылжымалы зертхана тоқсанына 1 рет (10 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер (шаң), күкіртсутек, формальдегид, азот оксиді, күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртек оксиді
№2	Ясный а., 41 разъезд, №41 мектеп – гимназиясының жанында		
№3	Батыс 2, №64 ОМ ауданы		

Ақтөбе қ. бақылау бекеттері мен метеостанцияның орналасу орындарының картасы

Хромтау қ. бақылау бекетінің орналасу картасы

- ручной стационарный пост
- автоматический стационарный пост
- точка передвижного наблюдения
- промышленная зона

Кенкиак а. бақылау бекетінің орналасу картасы

Ақтөбе облысының жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

су объектісі және тұстама	физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Елек өзені	Су температурасы 0 – 2°С, сутегі көрсеткіші 7,973 – 8,0, судағы еріген оттегі 5,98 – 11,98 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,03 – 2,96 мг/дм ³ , мөлдірлігі 21 см, барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Алға қаласынан 0,3 км жоғары, Ақтөбе химиялық зауытының шлам тоғандарынан 1 км жоғары	4 класс	Қалқыма заттар – 12,483 мг/дм ³ . Қалқыма заттардың концентрациясы фондық кластан аспайды.
Алға қаласынан 15 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	3 класс	ОХТ – 18,37 мг/дм ³ . Магний – 28 мг/дм ³ . Сульфаттар – 133 мг/дм ³ . Аммоний-ионы – 0,59 мг/дм ³ . Мыс – 0,0023 мг/дм ³ . Сульфаттардың концентрациясы фондық кластан асады. ОХТ, магний, аммоний-ионының және мыстың концентрациялары фондық кластан аспайды.
Ақтөбе қаласынан 0,5 км жоғары, Новороссийск көпірінен 8 км жоғары, Қарғалы өз. құйылысынан 11,2 км жоғары.	4 класс	Фенолдар – 0,0011 мг/дм ³ . Фенолдардың концентрациясы фондық кластан аспайды.
Ақтөбе қаласынан 4,5 км төмен, Жінішке өзеніне төмен құятын, жер асты суларының шығуынан 0,5 км жоғары.	4 класс	Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың концентрациясы фондық кластан аспайды.
Ақтөбе қаласынан 20 км төмен, Георгиевка ауылынан 2,0 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	4 класс	Фенолдар – 0,0013 мг/дм ³ . Хром(6+) – 0,069 мг/дм ³ . Фенолдардың және хромның концентрациялары фондық кластан аспайды.
Целинный ауылынан 1,0 км оңтүстік – шығысқа, Елек өзенінің сол жақ жағалауы.	4 класс	Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың концентрациясы фондық кластан аспайды.
Қарғалы өзені	Су температурасы 0 – 3°С, сутегі көрсеткіші 7,98 – 8,0, судағы еріген оттегі 7,3 – 9,09 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,03 – 1,86 мг/дм ³ , иісі – 0 балл.	
тұстама Қарғалы ауылы, Ауылдың батыс бөлігінде Бұтақ өзенінің су келуінің оң жақ беткейінен 1 км төмен.	4 класс	Фенолдар – 0,0013 мг/дм ³ . Фенолдардың концентрациясы фондық кластан аспайды.
Ембі өзені	Су температурасы 0 – 8°С, сутегі көрсеткіші 7,96 – 8,01, судағы еріген оттегі 5,04 – 10,73 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,03 – 2,57 мг/дм ³ , иісі – 0 балл.	
Жағабұлақ ауылы, Жағабұлақ ауылынан 1,0 км солтүстік-	4 класс	Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың концентрациясы фондық

батыста.		кластан аспайды.
Саға ауылы, Ауылдан 1,0 км оңтүстік-батыста.	4 класс	Фенолдар – 0,0014 мг/дм ³ . Фенолдардың концентрациясы фондық кластан аспайды.
Темір өзені		Су температурасы 0 – 6°С, сутегі көрсеткіші 7,95 – 8,02, судағы еріген оттегі 4,81 – 10,62 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 0,93 – 2,52 мг/дм ³ , барлық тұстамада иісі – 0 балл.
Покровское ауылы, Шелісай өзенінің су келуінің сол жақ беткейінен 400 м төмен.	4 класс	Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың концентрациясы фондық кластан аспайды.
Ленинское ауылы, ауылдан 9 км төмен, Күлден-Темір өзенінің су сағасының сол жақ беткейінен 2 км төмен.	4 класс	Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың концентрациясы фондық кластан аспайды.
Ор өзені		Су температурасы 0 – 2 °С, сутегі көрсеткіші 7,95 – 8,0, судағы еріген оттегі 8,08 – 9,0 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,19 – 2,75 мг/дм ³ , мөлдірлігі 21 см, иісі 0 балл.
Бөгетсай ауылы, ауылдан 0,3 км төмен, Бөгетсай өзенінің құйылысынан 0,2 км төмен.	4 класс	Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың концентрациясы фондық кластан аспайды.

3 Қосымша

Анықтамалық бөлім

Елді мекендердің ауасындағы ластаушы заттардың рұқсат етілген шекті шоғырлануы (ШЖШ)

Қоспалар	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	максималды бір реттік	орта тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
Қалқыма бөлшектер РМ 10	0,3	0,06	
Қалқыма бөлшектер РМ 2,5	0,16	0,035	
Хлор сутегі	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Мышьяк	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қоғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2

Күкіртсутек	0,008	-	2
Көміртек оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фтор сутегі	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ-70 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 3 тамызда № 29011 болып тіркелді.

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градация	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Бір айға бағалау
I	Төмен	СИ ЕК, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕК, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕК, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕК, %	>10 >50

БҚ 52.04.667-2005 Мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты ақпараттандыру үшін қалалардағы атмосфераның ластану жай-күйінің құжаттары. Әзірлеуге, сақтауға, мазмұндауға және мазмұнына қойылатын жалпы талаптар

Су пайдалану санаттары (түрлері) бойынша су пайдалану сыныптарын саралау

Су пайдалану санаты (түрі)	Мақсаты / түрі тазалау	Суды пайдалану сыныптары					
		1 класс	2 класс	3 класс	4 класс	5 класс	6 класс
Балық шаруашылығының суың пайдалану	Албыртбалық	+	+	-	-	-	-
	Тұқыбалық	+	+	-	-	-	-
Ауыз су пайдалану шаруашылығы	Қарапайым су дайындау	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы су дайындау	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды судайындау	+	+	+	+	-	-
Рекреациялық су пайдалану (мәдени-тұрмыстық)		+	+	+	-	-	-

Суару	Дайындық сыз	+	+	+	+	-	-
	Карталарда тұндыру	+	+	+	+	+	+
Өнеркәсіп:							
технологиялық мақсаттар, процестер салқындату		+	+	+	+	-	-
гидроэнергетика		+	+	+	+	+	+
пайдалы қазбаларды өндіру		+	+	+	+	+	+
транспорт		+	+	+	+	+	+

Су объектілеріндегі су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (АШМ СРК 20.03.2024 ж. №151 Бұйрығы)

Радиациялық қауіпсіздік нормативі

Нормаланатын шамалар	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген кезекті 5 жыл үшін жылына 1 мЗ орташа, бірақ жылына 5 мЗ артық емес

*Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық талаптар радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге»

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі -ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын	32,0
Хром	6,0

* Өмір сүру ортасының қауіпсіздігінің гигиеналық нормативтерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ-32 бұйрығы.

"ҚАЗГИДРОМЕТ" РМК АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

**АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫ
АВИАГОРОДОК 14В
ТЕЛ. 8 (7132)-22-85-72**

E MAIL: HIMLABACGM@MAIL.RU